

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ The Analysis of Factors Related toward the Success of Construction Projects in the Southern Region

พชรพงศ์ ศรีรัตนพันธ์¹, พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์² และศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์^{3*}

Pacharapog Sreerattanapan¹, Pimlapas Pongsakornrunsilp² and Siwarit Pongsakornrunsilp^{3*}

¹ นักศึกษา หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริการ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

³ รองศาสตราจารย์ หลักสูตรการตลาดดิจิทัลและการสร้างแบรนด์ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

¹ Student of Master of Management, School of Management of Walailak University

² Assistant Professor in Tourism & Hospitality Industry department,
School of Management of Walailak University

³ Associate Professor in Digital Marketing and Branding,
School of Management of Walailak University

* E-mail: psiwarit@gmail.com

Received February 13, 2022; Revised May 19, 2022; Accepted May 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนามาจากแนวคิดกระบวนการให้บริการของการตลาด (S-D logic) และ 7S's of McKinsey เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างในภาคใต้ ได้แก่ วิศวกร ผู้รับเหมา เจ้าของกิจการที่มีประสบการณ์งานไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยอาศัยสุทธหาจำนวนขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรซึ่งมีค่าสัดส่วนการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 398 คน จากนั้น วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างโดยรวม ในระดับปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง ($r = 0.559$) รองลงมา คือ

ด้านทักษะการทำงานในระดับปานกลาง ($r = 0.459$) และด้านทรัพยากรในระดับปานกลาง ($r = 0.420$) ตามลำดับ โดยในการศึกษาคั้งนี้มีข้อจำกัดคือ ไม่ได้มีการตัดตัวแปร หรือการลดตัวแปรที่ไม่เกี่ยวข้อง ออกจากการวิเคราะห์ ดังนั้นในการศึกษาคั้งต่อไป ผู้วิจัยควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อจำแนกตัวแปร ด้านตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ต่าง ๆ ร่วมด้วย

คำสำคัญ: การก่อสร้าง, ความสำเร็จของโครงการ, ตัวชี้วัดความสำเร็จ, กระบวนทัศน์ด้านการบริการของ การตลาด, 7S โมเดล

Abstract

The purpose of the study was to analyze related factors toward the success of construction projects in the southern area of Thailand. The study was conducted by a questionnaire-based survey developed from Service Dominant Logic of Marketing and 7S's of McKinsey to collect data from participants in building projects in the south of Thailand, such as engineers, contractors, and company owners who had at least 5 years in this business. The formula for quantifying the sample size of an unknown population with a sampling rate of 40% and an error of 0.05 was used to compute the sample size, which collected data from a total sample of 398 people. Hypotheses were tested with the Pearson Correlation Coefficient. The results revealed that all factors relate to the success of the project in the southern region at the moderate level. For consideration in detail found that: 1) The Knowledge factor related to the success of the project in the southern region at the moderate level ($r = 0.559$). 2) The work skill factor related to the success of the project in the southern region at the moderate level ($r = 0.459$). And 3) The Resource factor related to the success of the project in the southern region at the moderate level ($r = 0.420$). Limitation of the research was unrelated variables were not excluded from the analysis. As a result, the researcher should conduct a component analysis in the future to discover factors in terms of construction project success indicators in various locations.

Keywords: Construction, Success Factor, Success Indicator, S-D logic, 7S's of McKinsey.

บทนำ

โครงการก่อสร้างมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงาน และการเติบโตทางเศรษฐกิจในวงกว้าง เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจอื่น ๆ อย่างมาก อาทิ ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ทั้งนี้ประเภทงานก่อสร้างในประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ งานก่อสร้าง ของภาครัฐและงานก่อสร้างของภาคเอกชน โดยมูลค่าการลงทุนมีสัดส่วนเฉลี่ยระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน คือ 55:45 (นิรติศัย ทุมวงษา, 2560) ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจก่อสร้างได้มีนักวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาไว้ อาทิ สิทธิศิริ ฐานประเสริฐ (2561) ศึกษาถึงระดับของปัญหาในธุรกิจก่อสร้าง ได้แก่ เงินทุนที่มีจำกัด ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่วุฒิ ไชยพงศ์ (2556) พบว่าด้านการบริหารจัดการมีผลกระทบค่อนข้างน้อยต่อความสำเร็จของโครงการ แต่งานด้านการออกแบบและการก่อสร้าง งานสัญญา และด้านงบประมาณและการจัดทำราคาก่อสร้างจะมีผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการมากกว่า เช่นเดียวกันกับอนุพันธ์ ปทุมมาสูตร (2558) พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับด้านแรงงาน วัสดุ การเงินและเครื่องจักร ขณะที่พงศ์พล ธีระสาน (2561) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดทุนของธุรกิจก่อสร้างคือ แรงงานกับค่าวัสดุ

ในการบริหารจัดการสมัยใหม่ แนวคิดกระบวนการทัศน์ด้านการบริการของการตลาด (Service Dominant Logic of Marketing: S-D logic) ได้ให้ความสำคัญกับการจำแนกทรัพยากร

(resources) ออกเป็นทรัพยากรที่ถูกดำเนินการ (operand resources) ที่เป็นวัตถุดิบ แรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ และ ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผล (operant resources) ที่ เป็นความรู้ ทักษะ ความชำนาญและประสบการณ์ในการทำธุรกิจ หรือกล่าวได้ว่าเป็นศักยภาพที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Vargo and Lusch, 2004; Vargo et al., 2020) ทั้งนี้แม้ว่ามีการวิจัยจำนวนมากศึกษาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจก่อสร้าง อาทิ การบริหารโครงการก่อสร้าง (สิริวงค์ กลั่น คำสอน, 2563; บัญชา เทียนเงิน และคณะ 2563; กังวาน พงศาสนองกุลและศรีณีย์ พิมพ์ทอง, 2564) การบริหารงานก่อสร้าง (นพมาศ คำเครื่อง และ ผกาพรรณ รักประสงค์, 2554; คมกริช พิสุทธิ์, 2560; สาทิตย์ หลาบมาลา และคณะ, 2563) และการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการก่อสร้าง (ณัฐสิทธิ์ แซ่ลิ้ม, 2553; พีรเดช คุ่มศิริ และปุ่น เทียงบุรณธรรม, 2559; ณัฐพร เขียวแก้ว, 2563) แต่ยังไม่มีการได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดกระบวนการทัศน์ด้านการบริการของการตลาด และ 7S's Model ของ McKinsey ในการนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำมากำหนดกลยุทธ์ของผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในภาคใต้

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้นแนวคิดกระบวนการทัศน์ด้านการบริการของการตลาด (Service Dominant Logic of Marketing: S-D logic) ได้แสดงให้เห็นว่าธุรกิจทุกประเภทยุคนี้เป็นธุรกิจบริการ (Vargo and Lusch, 2004) โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรที่ก่อให้เกิดคุณค่าภายใน

องค์กร เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันอันนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสำหรับโครงการก่อสร้างนั้นจากการศึกษาที่ผ่านมาของนักวิชาการหลายท่าน พบว่า ความสำเร็จของโครงการก่อสร้างมี 2 องค์ประกอบสำคัญได้แก่ ผลงานทางเทคนิคแสดงถึงคุณภาพของผลงานโครงการ และการจัดการด้านเงิน เวลาในการบริหาร และการจัดการโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ซึ่งตามแนวคิดของ S-D logic ได้อธิบายถึงประเด็นของผลงานทางเทคนิคแสดงถึงคุณภาพของผลงานโครงการไว้ว่าเป็นผลจากการใช้ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินงานไม่ว่าจะเป็น หิน ดิน เหล็ก หรือรวมไปถึงทรัพยากรมนุษย์เอง แต่การที่จะเกิดผลงานที่แสดงถึงคุณภาพของโครงการนั้น ทรัพยากรเหล่านี้ต้องอาศัยกระบวนการเข้ามาบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งการจัดการด้านเงิน เวลาในการบริหาร และการจัดการโครงการเป็นการใช้ทักษะและความชำนาญในการบริหารจัดการรวมไปถึงสร้างกระบวนการดำเนินการทรัพยากรเหล่านั้นให้เกิดคุณค่าสูงสุด โดยเราเรียกทักษะและความชำนาญว่าเป็นทรัพยากรที่ก่อให้เกิดคุณค่าในการบริหารจัดการสมัยใหม่ สอดคล้องตามแนวคิด 7S's ของ McKinsey ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรภายในองค์กรที่ไม่เพียงทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานเท่านั้น แต่ยังมีมุ่งเน้นไปถึงการพัฒนาทรัพยากรที่ก่อให้เกิดคุณค่าด้วย ได้แก่ กลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างองค์กร รูปแบบการบริหารจัดการ ระบบการปฏิบัติงาน ทักษะด้านงานอาชีพและความชำนาญพิเศษ และค่านิยมร่วม (Peter and Waterman, 1976; ฤทธิชัย บุญธรรม และวิไลลักษณ์ เรื่องสม, 2562) โดยจากการบูรณา

การทั้งสองแนวคิดสามารถแสดงให้เห็นถึงการนำทรัพยากรที่ก่อให้เกิดคุณค่าทั้งทักษะและความชำนาญในการบริหารจัดการ เข้ามาพัฒนาทรัพยากรที่ใช้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างโดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์หรือบุคลากรให้เกิดศักยภาพการแข่งขันสูงสุด

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในการได้เรียนรู้ถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการ โดยมีประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างในภาคใต้ ได้แก่ วิศวกรโครงการ ผู้รับเหมา เจ้าของกิจการในพื้นที่โครงการก่อสร้างในภาคใต้ และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาจากแนวคิด S-D logic และ 7S's ของ McKinsey และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

วัตถุประสงค์

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในด้านคุณภาพ งบประมาณ และเวลา

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง

วรการ อุตใจมา (2559) ได้นิยามความสำเร็จของโครงการก่อสร้างไว้ว่าความสำเร็จของโครงการก่อสร้างเกี่ยวข้องกับภารกิจที่โครงการสามารถบริหารจัดการให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการภายใต้งบประมาณที่ตั้งไว้โดยได้คุณภาพที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานทันต่อเวลา ถูกต้องตามรูปแบบสัญญาและข้อกำหนด (สุทธิ อ., 2543) นอกจากนี้ยังรวมไปถึงความสามารถทำงานเทคนิคได้อย่างถูกต้อง ความพึงพอใจในการบริหารและการจัดการโครงการโดยความพึงพอใจในผลงานแสดงได้จากผลตอบกลับจากการประเมินของลูกค้าและการปิดโครงการอย่างไม่มีข้อขัดแย้งหรือมีน้อยที่สุดระหว่างผู้เกี่ยวข้อง โดยในระยะยาวความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับความสำเร็จของโครงการทุกโครงการซึ่งมีมากกว่าปัจจัยด้านเงินคุณภาพและเวลา (วรการ อุตใจมา, 2559) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่าองค์ประกอบที่แสดงถึงความสำเร็จของโครงการประกอบด้วย

1. ผลงานทางเทคนิคแสดงถึงคุณภาพของผลงานโครงการที่เป็นไปตามสัญญาและถูกต้องตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในแบบสามารถทำงานในเชิงเทคนิคได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโครงการผลงานมีความคงทนถาวรตามอายุนอกจากนี้ยังรวมถึงการที่โครงการมีระบบการจัดการด้านความปลอดภัย
2. การจัดการด้านเงินและเวลา หมายถึงประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการโครงการตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการว่าสามารถเสร็จสิ้นภายใต้เวลาและงบประมาณที่กำหนดไว้

สามารถปิดโครงการโดยไม่มีข้อขัดแย้งระหว่างผู้เกี่ยวข้องหรือน้อยที่สุดรวมทั้งการมีบันทึกผลการทำงานการแก้ไขปัญหาซึ่งสามารถใช้อ้างอิงได้ในโครงการต่อไปได้ รวมถึงความพึงพอใจในผลงานแสดงได้จากผลการตอบกลับหรือจากการประเมินผลจากลูกค้ารวมทั้งผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการตลอดจนผู้เกี่ยวข้องจากฝ่ายอื่น ๆ

ซึ่งสรุปผลจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการโดยที่ปัจจัยนั้นต้องสามารถควบคุมและวัดผลได้ คือด้านคุณภาพ ด้านงบประมาณ และด้านเวลา นอกจากนี้โครงการก่อสร้างหรือธุรกิจก่อสร้างล้วนแล้วแต่เป็นหนึ่งในธุรกิจบริการซึ่งใช้ความสามารถร่วมสร้างคุณค่ากับลูกค้า ดังนั้นกระบวนการบริการของการตลาด หรือ S-D logic จึงถูกนำมาบูรณาการในการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเอาทรัพยากรที่ก่อให้เกิดคุณค่า (Operant Resources) เข้ามาบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน (Operand Resources) ให้เกิดคุณค่าสูงสุดในการบริการลูกค้า สอดคล้องกับองค์ประกอบความสำเร็จของโครงการก่อสร้างทั้ง 2 ได้แก่ผลงานทางเทคนิคแสดงถึงคุณภาพและการจัดการด้านเงินและเวลาที่ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการใช้ทักษะและความชำนาญในการจัดการเงิน เวลาหรือรวมไปถึงทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์กร

แนวคิดทฤษฎีกระบวนการบริการของการตลาด

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการด้านบริการทางการตลาด หรือ S-D logic มุ่งเน้นที่กระบวนการบริการในทุกธุรกิจ Vargo and

Lusch (2008) กล่าวว่า ธุรกิจทุกธุรกิจเป็นธุรกิจบริการ ที่ธุรกิจใช้ทรัพยากรภายในธุรกิจไปสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าไม่ว่าจะเป็นธุรกิจผลิตสินค้า บริการหรือซื้อมาขายไปล้วนแต่ใช้ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผล (operant resources) ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และร่วมสร้างคุณค่ากับลูกค้าเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด (Vargo et al., 2020) นั่นคือ มุมมองหรือบทบาทของผู้บริหารจัดการโครงการก่อสร้างที่เปลี่ยนไป การบริหารจัดการโครงการไม่ได้เป็นการผลิตและสร้างบ้าน แต่เป็นการบริการที่ใช้ทักษะและความชำนาญของธุรกิจก่อสร้างในการช่วยให้ลูกค้าบรรลุในสิ่งที่ต้องการหรือให้ลูกค้า บทบาทของโครงการก่อสร้างจึงต้องมีบทบาทการเป็นผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาของลูกค้าในกระบวนการสร้างคุณค่าหรือสร้างบ้านพัก อาคาร ที่อยู่อาศัย หรือที่ทำงานผ่านกระบวนการพูดคุยสอบถามในการค้นหาสิ่งที่ลูกค้าต้องการและทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นในตัวผู้ประกอบการ (ศิริฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์, 2557)

ภายใต้แนวคิด S-D logic ได้ให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นที่แนวคิดทรัพยากร โดยสามารถจำแนกทรัพยากรออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน (Operand Resources) เป็นทรัพยากรที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการผลิตและดำเนินงาน แต่ต้องอาศัยทรัพยากรหรือกระบวนการเข้ามาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ (Vargo and Lusch, 2008)

2. ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดคุณค่า (Operant Resources) เป็นทักษะและความชำนาญ (Skills and Knowledge) ที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิด

คุณค่า (Vargo and Lusch, 2008) ซึ่งอาจจะเป็นองค์ความรู้ Know-how หรือประสบการณ์ของผู้บริหารจัดการโครงการในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่

อย่างไรก็ตามแม้ว่าโครงการก่อสร้างหรือธุรกิจก่อสร้างจะถูกจัดให้อยู่ในหมวดของธุรกิจบริการตามแนวคิดของกระบวนการบริการของการตลาด แต่ยังคงมีการดำเนินงานในรูปแบบองค์กรหนึ่งๆทางธุรกิจ ดังนั้นไม่เพียงแต่กระบวนการบริการของการตลาดที่จะถูกนำมาบูรณาการในการศึกษาครั้งนี้ แต่แนวคิด 7S's ของ McKinsey ที่กล่าวถึงสมรรถนะและองค์ประกอบของการเป็นองค์กรที่สมบูรณ์ซึ่งต้องประกอบไปด้วย กลยุทธ์ โครงสร้าง ระบบ บุคลากร สไตล์ ทักษะ และค่านิยมร่วม อันเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพตลอดจนสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นแก่องค์กร

แนวคิด 7S's ของ McKinsey

การประเมินสมรรถนะขององค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สร้างความเป็นไปได้ให้ประสบความสำเร็จ (Tomas, Peter and Waterman, 1976) ซึ่งแนวคิดในการประเมินสมรรถนะขององค์กรที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้อย่างกว้างขวาง คือแนวคิด 7S's ของ McKinsey เป็นการประเมินด้วยปัจจัย 7 ประการ ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ โครงสร้าง ระบบ บุคลากร สไตล์ ทักษะ และ ค่านิยมร่วม (ฤทธิชัย บุญธรรม และวิไลลักษณ์ เรืองสม, 2562) มีรายละเอียดดังนี้

1. กลยุทธ์ ขององค์กร (Strategy) เกี่ยวข้องกับการกำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและเป็นแนวทางที่บุคคลภายใน

องค์กรต้องรับรู้และเข้าใจและร่วมขับเคลื่อนองค์กร

2. โครงสร้างองค์กร (Structure) เป็นการ จัดวางโครงสร้างเพื่อวางแผนบุคลากรให้ทำงานใน ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้

3. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) หรือ แบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของ องค์กรเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กรและการจูงใจ บุคลากร

4. ระบบการปฏิบัติงาน (system) ระบบงานที่ดีจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงาน ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ระบบงานจึงมีความ สอดคล้องกับกลยุทธ์และโครงสร้างขององค์กร

5. บุคลากร (Staff) ซึ่งองค์กรต้องให้ ความสำคัญในการจัดคนภายในองค์กรให้ เหมาะสมกับ ซึ่งจะทำให้เกิดเป็นจุดแข็งของ องค์กรทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพตรงตาม เป้าหมายขององค์กร

6. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill) สามารถแบ่งเป็น 2 ด้านหลัก คือ ทักษะด้านงาน อาชีพ (Occupational Skills) และทักษะและ ความถนัดหรือความชำนาญเฉพาะ (Aptitudes and special talents)

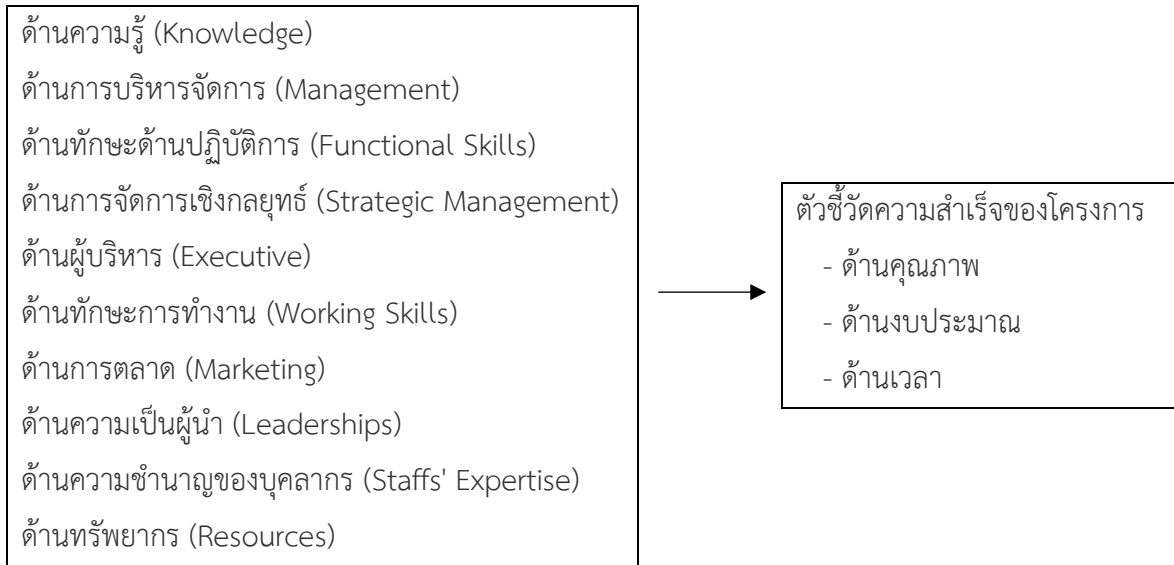
7. ค่านิยมร่วม (Shared Value) หรือ บรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันของสมาชิกขององค์กร จะกลายเป็นรากฐานของระบบการบริหารและ วิธีการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหารภายใน องค์กร (ฤทธิชัย บุญธรรม, 2562)

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถนำมา กำหนดสมมติฐานและกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้ การบริหารจัดการ ทักษะด้านปฏิบัติการ การจัดการเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหาร ทักษะการทำงาน การตลาด ความเป็น ผู้นำ ความชำนาญของบุคลากร และทรัพยากรมี ความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง ในพื้นที่ภาคใต้โดยรวม

2. ปัจจัยด้านความรู้ การบริหารจัดการ ทักษะด้านปฏิบัติการ การจัดการเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหาร ทักษะการทำงาน การตลาด ความเป็น ผู้นำ ความชำนาญของบุคลากร และทรัพยากรมี ความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง ในพื้นที่ภาคใต้ในด้านคุณภาพ งบประมาณ และ เวลา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้าง ได้แก่ วิศวกรโครงการ ผู้รับเหมาเจ้าของกิจการในโครงการก่อสร้างภาคใต้เป็นจำนวนทั้งหมด 398 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non – Random Sample) เนื่องจากแต่ละปีมีจำนวนโครงการก่อสร้างจำนวนไม่เท่ากันและไม่ทราบตัวเลขประชากรที่แน่นอนโดยมีค่าสัดส่วนการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยอาศัยสูตรหาจำนวนขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากร (คิวกุทธิ์ พงศกรรังศิลป์, 2558) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

จัดการโครงการก่อสร้างในภาคใต้ ได้แก่ วิศวกรโครงการ ผู้รับเหมา เจ้าของกิจการที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรแต่ทราบว่ามีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยสูตรหาจำนวนขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรด้วยสัดส่วนการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้ (คิวกุทธิ์ พงศกรรังศิลป์, 2558)

$$n = \frac{P(1 - P) z^2}{e^2}$$

โดยที่ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 P คือ ค่าประมาณความน่าจะเป็นของประชากร (0.40)
 e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (0.05 หรือ 5%)
 z คือ ค่ามาตรฐานของระดับความเชื่อมั่น (95% เท่ากับ 1.96)

แทนค่าแต่ละตัวแปรในสมการ

$$n = \frac{0.40 (1 - 0.60) (1.96)^2}{(0.50)^2}$$

$$n = 368.79$$

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาครั้งนี้มีขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 369 ตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการก่อสร้างในภาคใต้ และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 398 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่พัฒนาจากแนวคิด S-D logic และ 7S's of McKinsey แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นถูกนำไปตรวจสอบกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความความเที่ยงตรงและถูกต้องของเนื้อหา โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 0.93 ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ (สิทธิ ธีรสรณ์, 2552)

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดสอบการเก็บข้อมูลเพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องมากที่สุด จำนวน 30 คนกับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้ถูกเลือกในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือโดยหาค่า Alpha Coefficient ของ Cronbrach หากค่าที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ ซึ่งพบว่าได้ค่าความน่าเชื่อถือ

เท่ากับ 0.921 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับทางสถิติ (สิทธิ ธีรสรณ์, 2552)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งสามารถอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ โดยใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ได้ในรูปแบบของตารางความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2552) ดังนี้

ค่า $r = 0.01 - 0.25$ มีความสัมพันธ์กันเล็กน้อย

ค่า $r = 0.26 - 0.55$ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่า $r = 0.56 - 0.75$ มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่า $r = 0.76 - 0.99$ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

ค่า $r = 1.00$ มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้” สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 93.46 ซึ่งมีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.97 ซึ่งมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 73.87 การศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.11 โดยส่วนใหญ่เป็นวิศวกรโครงการ คิดเป็น

ร้อยละ 66.33 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างในภาคใต้เป็นระยะเวลา 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.76 โดยดำเนินการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างบ้านพักอาศัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.21 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการก่อสร้างของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 83.92 โครงการก่อสร้างนั้นมีมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.49 สำหรับระยะเวลาการดำเนินโครงการได้เริ่มบริหารจัดการโครงการก่อสร้างดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 46.23 และมีแผนการดำเนินโครงการเป็นระยะเวลา 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.04

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้

ตารางที่ 1 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในธุรกิจก่อสร้าง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในธุรกิจก่อสร้าง	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านทักษะการทำงาน (Working Skills)	4.25	0.28	มากที่สุด
ด้านความเป็นผู้นำ (Leaderships)	4.25	0.30	มากที่สุด
ด้านการตลาด (Marketing)	4.25	0.32	มากที่สุด
ด้านความชำนาญของบุคลากร (Staffs' Expertise)	4.23	0.28	มากที่สุด
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)	4.23	0.29	มากที่สุด
ด้านทรัพยากร (Resources)	4.23	0.30	มากที่สุด
ด้านทักษะด้านปฏิบัติการ (Functional Skills)	4.23	0.31	มากที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ (Management)	4.21	0.31	มากที่สุด
ด้านผู้บริหาร (Executive)	4.21	0.36	มากที่สุด
ด้านความรู้ (Knowledge)	4.03	0.34	มาก

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญ กับการความสำเร็จในธุรกิจก่อสร้างด้านทักษะการ ทำงาน ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการตลาด มี ค่าคะแนนเท่ากันในระดับมากที่สุด (ค่าคะแนน เฉลี่ย 4.25) รองลงมาคือ ด้านความชำนาญของ บุคลากร ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้าน

ทรัพยากร และทักษะด้านปฏิบัติการในระดับมาก ที่สุดในระดับคะแนนเท่ากัน (ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23) ด้านการบริหารจัดการ และด้านผู้บริหารใน ระดับมากที่สุดในระดับคะแนนเท่ากัน (ค่าคะแนน เฉลี่ย 4.21) และด้านความรู้ในระดับมาก (ค่า คะแนนเฉลี่ย 4.03) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับความสำคัญของตัวชี้วัดความสำเร็จในธุรกิจก่อสร้าง

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความสำคัญ
ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านคุณภาพ	3.75	0.41	มาก
ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านงบประมาณ	3.60	0.42	มาก
ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านเวลา	3.47	0.46	มาก
รวม	3.62	0.37	มาก

โดยตารางที่ 2 แสดงระดับความสำคัญ ของตัวชี้วัดความสำเร็จในธุรกิจก่อสร้างพบว่า โดย ภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก (ค่าคะแนน เฉลี่ย 3.62) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านคุณภาพมีความสำคัญใน ระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง (ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.75) รองลงมาคือ ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านงบประมาณมี ความสำคัญในระดับมาก (ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.60) และตัวชี้วัดความสำเร็จด้านเวลามีความสำคัญใน ระดับมาก (ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.47) ตามลำดับโดย ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ

ความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ โดยภาพรวมแสดงในตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัย ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการ ก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในระดับปานกลางมีระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยด้าน ความรู้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการ ก่อสร้างโดยรวมในระดับปานกลาง ($r = 0.559$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการทำงานในระดับปาน กลาง ($r = 0.459$) และด้านทรัพยากรในระดับปาน กลาง ($r = 0.420$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ โดยภาพรวม

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ด้านความรู้										
ด้านการบริหารจัดการ	.502**									
ด้านทักษะด้านปฏิบัติการ	.504**	.543**								
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	.511**	.506**	.584**							
ด้านผู้บริหาร	.424**	.423**	.552**	.461**						
ด้านทักษะการทำงาน	.563**	.599**	.583**	.585**	.455**					
ด้านการตลาด	.425**	.461**	.390**	.504**	.344**	.494**				
ด้านความเป็นผู้นำ	.481**	.502**	.570**	.580**	.427**	.663**	.472**			
ด้านความชำนาญของบุคลากร	.486**	.524**	.622**	.584**	.446**	.608**	.488**	.580**		
ด้านทรัพยากร	.513**	.498**	.622**	.603**	.529**	.613**	.456**	.535**	.604**	
ความสำเร็จโดยรวม	.559**	.407**	.408**	.417**	.355**	.459**	.293**	.387**	.376**	.420**
ตัวชี้วัดด้านคุณภาพ	.517**	.355**	.376**	.392**	.298**	.443**	.286**	.392**	.393**	.399**
ตัวชี้วัดด้านงบประมาณ	.475**	.378**	.341**	.338**	.296**	.384**	.242**	.302**	.283**	.346**
ตัวชี้วัดด้านเวลา	.443**	.308**	.334**	.345**	.329**	.347**	.223**	.298**	.288**	.334**

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในด้านคุณภาพ งบประมาณ และเวลา

โดยในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในด้านคุณภาพ งบประมาณ และเวลาแสดงในตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในด้านคุณภาพในระดับปานกลางมีที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างด้านคุณภาพในระดับปานกลาง ($r = 0.517$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการทำงานในระดับปาน

กลาง ($r = 0.443$) และด้านทรัพยากรในระดับปานกลาง ($r = 0.399$) ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเกือบทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในด้านงบประมาณในระดับปานกลางมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งมีเพียงปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในระดับต่ำ โดยปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างด้านงบประมาณในระดับปานกลาง ($r = 0.475$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการทำงานในระดับปานกลาง ($r = 0.384$) และด้านการบริหารจัดการในระดับปานกลาง ($r = 0.378$) ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเกือบทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ในด้านเวลาในระดับปานกลางมีที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 มีเพียงปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในระดับต่ำ โดยปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างด้านงบประมาณในระดับปานกลาง ($r = 0.443$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการทำงานในระดับปานกลาง ($r = 0.347$) และด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ในระดับปานกลาง ($r = 0.345$) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในประเด็นระดับความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านการตลาดซึ่งเป็นปัจจัยที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างให้ความสำคัญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด แต่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการในอันดับสุดท้าย และที่สำคัญปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในด้านคุณภาพที่นอกเหนือจากด้านความรู้ และทักษะการทำงานคือ ด้านทรัพยากร ในขณะที่ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในด้านงบประมาณที่นอกเหนือจากด้านความรู้ และทักษะการทำงาน คือ ด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในด้านเวลาที่นอกเหนือจากด้านความรู้ และทักษะการทำงาน คือ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์

สรุปและอภิปรายผล

ปัจจัยที่มีความสำคัญกับความสำเร็จในธุรกิจก่อสร้าง ได้แก่ ด้านทักษะการทำงาน รองลงมาคือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการตลาด ด้านความชำนาญของบุคลากร ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านทรัพยากร ด้านทักษะด้าน

ปฏิบัติการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหาร และด้านความรู้ ตามลำดับ ซึ่งมุมมองนี้แตกต่างจากแนวคิด S-D logic ที่ Vargo and Lusch (2016) และ Vargo et al. (2020) ให้ความสำคัญกับความรู้เป็นอันดับที่หนึ่ง อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการก่อสร้างโดยรวม และในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านงบประมาณ และด้านเวลามากเป็นอันดับที่หนึ่ง จึงเป็นการตอกย้ำทฤษฎีของ S-D logic ในด้านการให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้ (Vargo and Lusch, 2004; 2008; 2016) แต่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างคือ การไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ความสำคัญกับทักษะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับระบบ (System) ภายใต้แนวคิด 7S's of McKinsey ที่ผลการทดสอบสมมติฐานยืนยันความสำคัญเนื่องจากมีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จของโครงการเป็นอันดับที่สองรองจากความรู้ ขณะที่การตลาดที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาและการสื่อสารที่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในระดับค่อนข้างมากกลับมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการในระดับน้อยกว่าปัจจัยอื่น ด้วยเหตุนี้ผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการจึงต้องตระหนักและวางแผนในการพัฒนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ค่อนข้างมาก อาทิ ด้านทรัพยากรที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ ในระดับสูง

โดยประเด็นที่สำคัญคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างให้ความสำคัญกับ

ปัจจัยด้านความรู้ในอันดับสุดท้ายในระดับมาก แต่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการมากเป็นอันดับที่หนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการทางทฤษฎีที่ Vargo and Lusch (2008; 2016) ระบุว่า ปัจจัยด้านความรู้เป็นหนึ่งในทรัพยากรที่สำคัญขององค์กร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในประเด็นระดับความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านการตลาดซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการก่อสร้างให้มีความสำคัญให้มีความสำคัญในระดับมากที่สุด แต่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการในอันดับสุดท้าย โดยประเด็นที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ในระดับสูง อาทิ ด้านทักษะด้านปฏิบัติการด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านทักษะการทำงาน และด้านความชำนาญของบุคลากร ด้วยเหตุนี้ธุรกิจก่อสร้างที่ต้องการให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสำเร็จในงานความให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้ และการจัดเตรียมทรัพยากรให้สอดคล้องกับการดำเนินการก่อสร้าง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ธุรกิจก่อสร้างหรือผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรู้ ด้านทักษะการทำงาน ด้านการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยนำเสนอมุมมองที่แตกต่างจากวุฒิชัยพงศ์ (2556) ที่ว่าด้านการบริหารจัดการมีผลกระทบค่อนข้างน้อยต่อความสำเร็จของโครงการ แต่ด้านที่ส่งผลมากคือ ด้านการออกแบบและการก่อสร้าง งานสัญญา และด้านงบประมาณ และการจัดทำราคาค่าก่อสร้าง ซึ่งในส่วนนี้หากวิเคราะห์แล้วพบว่า เป็นปัจจัยด้านทักษะการทำงานและทักษะเชิงปฏิบัติการที่ต้องอาศัยความ

ชำนาญของบุคลากรในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่ได้รับต่างจากสิ่งที่สิทธิศิริ ฐานประเสริฐ (2561) ได้กล่าวว่ามีค่าสำคัญ คือ เงินทุน ราคาวัสดุก่อสร้าง ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และดอกเบี้ยเงินกู้ที่ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอก มีเพียงเงินทุกที่สามารถบริหารจัดการจัดการได้ และที่สำคัญ ภายใต้แนวคิดกระบวนการทัศน์ด้านการบริการของการตลาด สิ่งที่ธุรกิจก่อสร้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการต้องให้ความสำคัญ คือ ศักยภาพของบุคลากรมากกว่าจำนวนบุคลากร (Vargo and Lusch, 2008) เนื่องจากอนุพันธ์ ปทุมมาสูตร (2558) และพงศ์พลธีระสาน (2561) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการขาดทุนของธุรกิจก่อสร้างคือ แรงงานกับค่าวัสดุ

โดยงานวิจัยนี้ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเงินทุนเป็นหลักดังเช่นงานวิจัยต่าง ๆ (สิทธิศิริ ฐานประเสริฐ, 2561; พงศ์พล ธีระสาน, 2561; อนุพันธ์ ปทุมมาสูตร, 2558; วุฒิชัยพงศ์, 2556) เนื่องจากภายใต้แนวคิด S-D logic เงินทุนเป็นเพียงทรัพยากรที่ถูกดำเนินงาน (Operand Resources) ที่หากธุรกิจใดมีทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผล หรือ Operant Resources ย่อมสามารถหาแหล่งเงินทุนหรือบริหารจัดการเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญ หากให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผลที่ประกอบไปด้วยความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์จะส่งผลต่อผลประกอบการด้านบวกขององค์กร (Vargo and Lusch, 2016) ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่างานนี้เป็น การนำเสนอมุมมองใหม่ด้านการบริหารจัดการที่ประยุกต์แนวคิดด้าน S-D logic กับ 7S's of

McKinsey ในการค้นหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง

โดยประเด็นด้านความรู้เกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผล (Operant Resources) ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างให้ความสำคัญน้อยกว่าด้านอื่น ๆ แต่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งความรู้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจก่อสร้าง อาทิ การมีองค์ความรู้พื้นฐานในการบริหารธุรกิจ ทั้งในด้านการเงิน และทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้แล้วความรู้พื้นฐานในการบริหารธุรกิจยังต้องมีการปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินธุรกิจ หรือการมีบุคลากรที่มีทักษะและความชำนาญเกี่ยวกับประเภทของธุรกิจนั้น ๆ อันทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามตำแหน่งหน้าที่อย่างเหมาะสมตามความสามารถ (ฤทธิชัย บุญธรรม และวิไลลักษณ์ เรืองสม, 2562) เป็นต้น ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นรากฐานในการก่อตั้งและดำเนินกิจการโดย Kraaijenbrink et al. (2010) ได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์เป็นพิเศษเนื่องจากเป็นพื้นฐานของความสามารถในองค์กรธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้” มีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการควรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ในธุรกิจก่อสร้างทั้งในด้านของผู้บริหาร วิศวกรควบคุมงาน

หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยจัดรวบรวมความรู้หรือวางแผนการจัดการความรู้ที่เป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบโปรแกรมการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในธุรกิจ ที่นำไปสู่การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความชำนาญของพนักงาน

2. จากข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยแห่งความสำเร็จที่พบว่าปัจจัยด้านความรู้ และทักษะการทำงานมีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดความสำเร็จของธุรกิจก่อสร้างมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ ธุรกิจก่อสร้างควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผล (Operant Resources) นั่นคือ ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับข้อแนะนำข้างต้นที่ต้องให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรภายในธุรกิจมีทักษะและความชำนาญที่สามารถนำไปสู่การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันได้

3. งานวิจัยในครั้งนี้นี้ยังไม่ได้มีการตัดตัวแปรหรือการลดตัวแปรที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากการวิเคราะห์ ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยในอนาคตควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อจำแนกตัวแปรที่สามารถนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

กั้ววาน พงศาสนองกุล และศรัณย์ พิมพ์ทอง. (2564). ประสิทธิภาพของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำที่เป็นเลิศของผู้จัดการโครงการก่อสร้างในธุรกิจที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมในกรุงเทพมหานคร. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, (15)2, 59-74.

- นนทวรรณ ส่งเสริม. (2561). การปรับกระบวนการ
ทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน
อย่างมีส่วนร่วมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้าน
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. *วารสาร
วิทยาลัยดุสิตธานี*, 11(1), 214–226.
- นิรัติศัย ทุมวงษา. (2560). *รายงานภาวะ
อุตสาหกรรม ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง.
กรุงเทพฯ: วิจัยกรุงศรี*
- บัญชา เทียนเงิน, วุฒิพงษ์ กุศลคุ้ม, สุภานัน รัต
นพงษ์วัฒน์, ธนายุทธ ไชยธรัตน์ และ
กอบปร ศรีนาวิน. (2563). ปัจจัยความ
ขัดแย้งที่ส่งผลต่อการบริหารโครงการ
ก่อสร้างภาครัฐ. *วิศวกรรมสารฉบับวิจัย
และพัฒนา*, 32(1), 77-88.
- พงศ์พล ธีระสาร. (2561). *ปัญหาความเสี่ยงต่อการ
ขาดทุนของผู้รับเหมาก่อสร้าง
ก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรในเขตพื้นที่
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต).
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พีรเดช คุ่มศิริ และปุ่น เทียงบูรณธรรม. (2559).
การพัฒนากรอบการประเมินสำหรับการ
ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแบบจำลองข้อมูล
อาคารในการก่อสร้างอาคารเขียว. *วารสารวิศวกรรมศาสตร์*, 23(3), 83-93.
- ฤทธิชัย บุญธรรม และวิไลลักษณ์ เรืองสม. (2562).
*รูปแบบการบริหารงานแบบ 7s
framework กับองค์ประกอบครองส่วน
ท้องถิ่น. การประชุมวิชาการนำเสนอ
ผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2*
วันที่ 19 มกราคม 2562 ณ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วรการ อุดใจมา. (2559). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผล
กระทบต่อความสำเร็จของโครงการ
ก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
และการกลั่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.*
- วุฒิ ไชยพงศ์. (2556). *โอกาสในการเกิดปัญหาที่
ส่งผลกระทบต่องานก่อสร้างที่פקอาศัย
ในจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต).
นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.*
- ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์. (2547). *สถิติธุรกิจ.
กรุงเทพฯ: เพียร์สัน อินโดไชน่า.*
- ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์. (2557). *กระบวนการสร้าง
คุณค่าร่วมกัน: กระบวนการทัศน์การตลาด
ใหม่ในยุคสังคมออนไลน์. วารสารสงขลา
นครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์*, 20(3), 161 – 185
- สาวิทย์ หลาบมาลา, นพดล บูรณนัญญ, วรเดช
จันทรร และสุนทร ผจญ. (2564).
ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงในการ
ก่อสร้างอาคารสูงจังหวัดชลบุรี. *วารสาร
สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*,
6(3), 455-471.
- สิทธิ์ ธีรสรณ์. (2552). *แนวคิดพื้นฐานทางการวิจัย.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.*

- สิทธิ์ศิริ ฐานประเสริฐ. (2561). ปัญหาที่ส่งผลกระทบทางการเงินต่อการขยายธุรกิจรับเหมาก่อสร้างประเภทอาคารของผู้รับเหมาก่อสร้างในจังหวัดนครปฐม. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 2, 48-58.
- อนุพันธ์ ปทุมมาสูตร. (2558). รูปแบบและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างกรณีศึกษา หจก. เล้าจุ่นฮะก่อสร้าง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Kraaijenbrink, J., Spender J. C. and Groen, A. J. (2010). The Resource-Based View: A Review and Assessment of its Critiques. *Journal of Management*, 36(1), 349-372.
- Peters, T.J. and Waterman, R.H. Jr. (2004). *In Search of Excellence* (2nd ed). London: Profile Book.
- Sangkakorn, K., Srichai, P. and Phoewhawm, R. (2020). The Capacity and Competence in Competitiveness for Promoting Cultural Tourism of Thai Entrepreneurs. *RMUTL Journal of Business Administration and Liberal Arts*, 8(2), 51 – 63.
- Vargo, S. L., Koskela-Huotari, K. and Vink, J. (2020). *Service-Dominant Logic: Foundations and Applications*. In Bridges, E. and Fowler, K. (Eds.). *The Routledge Handbook of Service Research Insights and Ideas*, (p. 3-23). New York.
- Vargo, S.L., and Lusch, R.F. (2008). Service-Dominant Logic: Continuing the Evolution. *Journal of the Academic Marketing Science*, 36(1), 1–10.
- Vargo, S. L. , and Lusch, R. F. (2016). Institutions and axioms: an extension and update of service-dominant logic. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 44(1), 5-23.

